

Nr 74.

Kungl. Maj:ts proposition till riksdagen med förslag till lag med särskilda bestämmelser angående sparbanks inlåning; given Stockholms slott den 15 februari 1952.

Under åberopande av bilagda i statsrådet och lagrådet förda protokoll vill Kungl. Maj:t härmed, jämlikt § 87 regeringsformen, föreslå riksdagen att antaga härvid fogat förslag till lag med särskilda bestämmelser angående sparbanks inlåning.

Under Hans Maj:ts

Min allernådigste Konungs och Herres frånvaro:

BERTIL.

Per Edvin Sköld.

Förslag

till

lag med särskilda bestämmelser angående sparbanks inlåning.

Härigenom förordnas som följer.

1 §.

Vid bestämmande av den omfattning, i vilken sparbank på grund av stadgandet i 25 § första stycket lagen den 29 juni 1923 (nr 286) om sparbanker må inlåna penningar, skola under tiden intill utgången av år 1955 med fordringar, som i nämnda lagrum avses, likställas fordringar på grund av lån, vilka förfalla eller kunna av sparbanken uppsägas till betalning inom högst sex månader och för vilka säkerheten utgöres av

1) inteckning som beviljats i fast egendom av beskaffenhet, varom i förenämnda lagrum sägs, och som till förmånsrätten ligger över fem tiondelar men inom sex tiondelar av senast fastställda taxeringsvärdet, därvid i taxeringsvärdet å jordbruksfastighet, vilken ej är försedd med för jordbrukets drivande nödiga åbyggnader, icke må inräknas värdet av växande skog;

2) inteckning i bebyggd fastighet, som är belägen annorstädes än i stad, köping eller municipalsamhälle, därest den eller de byggnader, som finnas uppförda å fastigheten, äro avsedda huvudsakligen för bostadsändamål eller till affärslokaler, dock endast i den mån inteckningen ligger inom hälften av senast fastställda taxeringsvärdet; eller

3) inteckning i tomträtt till bebyggd tomt, därest den eller de byggnader, som finnas därå uppförda, äro avsedda huvudsakligen för bostadsändamål eller till affärslokaler, dock endast i den mån inteckningen ligger inom sex tiondelar av senast fastställda taxeringsvärdet å byggnaderna.

2 §.

Konungen äger på ansökan av sparbank medgiva att, utan hinder av stadgandet i 25 § andra stycket lagen om sparbanker, intill utgången av år 1955 inlåningen må, med det avdrag som i nämnda lagrum sägs, uppgå till ett belopp av femtio gånger sparbankens fonder.

Denna lag träder i kraft den 1 januari 1953; dock må Konungen dessförinnan på ansökan lämna sådant medgivande, som i 2 § avses.

*Utdrag av protokollet över finansärenden, hållet inför Hans
Maj:ts Konungen i statsrådet å Stockholms slott den
25 januari 1952.*

Närvarande:

Statsministern ERLANDER, ministern för utrikes ärendena UNDÉN, statsråden SKÖLD, DANIELSON, ZETTERBERG, TORSTEN NILSSON, STRÄNG, ERICSSON, LINGMAN, HAMMARSKJÖLD, NORUP, HEDLUND, PERSSON, HJALMAR NILSON, LINDELL.

Efter gemensam beredning med chefen för justitiedepartementet anmäler chefen för finansdepartementet, statsrådet Sköld, fråga om *särskilda bestämmelser angående sparbanks inlåning* samt anför därvid följande.

Enligt 25 § första stycket lagen den 29 juni 1923 (nr 286) om sparbanker må sparbank inlåna penningar dels till ett belopp, för vilket full täckning hos sparbanken finnes i kontanta penningar, i medel, som för sparbankens räkning inestå hos riksbanken, postsparbanken, inländskt bankbolag eller centralkassa för jordbrukskredit eller å postgiro, i skattkammarväxlar eller andra skuldförbindelser utfärdade av riksgäldskontoret, i statens, Sveriges allmänna hypoteksbanks, konungariket Sveriges stadshypotekskassas eller andra fullgoda inhemska obligationer, i fordringar på grund av lån, för vilkas fulla gäldande staten, kommun eller dylik samfällighet är ansvarig eller för vilka säkerheten utgöres av sådana obligationer, som nu nämnts, eller i fordringar på grund av lån, vilka förfalla eller kunna av sparbanken uppsägas till betalning inom högst sex månader och för vilka säkerheten utgöres av inteckning inom hälften av senast fastställda taxeringsvärdet uti annan i stad, köping eller municipalsamhälle belägen fastighet än industrifastighet eller uti jordbruksfastighet å landet, därvid i taxeringsvärdet å jordbruksfastighet, vilken ej är försedd med för jordbrukets bedrivande nödiga åbyggnader, icke må inräknas värdet av växande skog, dels ock därutöver till ett belopp av högst tolv och en halv gånger sparbankens fonder.

Därjämte stadgas i 25 § andra stycket, att i intet fall må dock inlåningen — med avdrag av ett belopp, motsvarande sparbankens kassa och de medel, som för sparbankens räkning inestå hos riksbanken, postsparbanken, inländskt bankbolag eller centralkassa för jordbrukskredit eller å postgiro — överstiga trettio gånger sparbankens fonder.

Bortsett från ett mindre tillägg i första stycket (jfr SFS 1948:361) infördes nu ifrågavarande bestämmelser i sparbankslagen genom lagen den 11 juni 1937 (nr 364) angående ändring i vissa delar av sparbanks-

lagen. Ändringen trädde i kraft den 1 juli 1937. Enligt punkt 1 övergångsbestämmelserna till 1937 års lag skulle bl. a. gälla, att i fråga om sparbank — vars reglemente blivit stadfäst före den 1 juli 1937 — finge utan hinder av stadgandet i 25 § andra stycket intill utgången av år 1949 inlåningen med det avdrag, som i nämnda lagrum sägs, uppgå till ett belopp av femtio gånger sparbankens fonder.

I avvaktan på resultatet av en mera allmän översyn av banklagstiftningen har en provisorisk utvidgning av sparbankernas rätt att mottaga inlåning genomförts genom lagen den 30 juni 1947 (nr 321) med särskilda bestämmelser angående sparbanks inlåning.

Enligt vad i denna lag (1 §) stadgas skola — under tiden intill utgången av år 1952 — vid bestämmande av den omfattning, i vilken sparbank på grund av stadgandet i 25 § första stycket sparbankslagen må inlåna penningar, med fordringar som i sistnämnda lagrum avses likställas fordringar på grund av lån, vilka förfalla eller kunna av sparbanken uppsägas till betalning inom högst sex månader och för vilka säkerheten utgöres av

1) inteckning som beviljats i fast egendom av beskaffenhet, varom i förenämnda lagrum sägs, och som till förmånsrätten ligger över fem tiondelar men inom sex tiondelar av senast fastställda taxeringsvärdet, därvid i taxeringsvärdet å jordbruksfastighet, vilken ej är försedd med för jordbrukets drivande nödiga åbyggnader, icke må inräknas värdet av växande skog;

2) inteckning i fast egendom som är belägen annorstädes än i stad, köping eller municipalsamhälle och å vilken finnes uppförd byggnad, som är avsedd huvudsakligen för bostadsändamål eller till affärslokaler, dock endast i den mån inteckningen ligger inom hälften av senast fastställda taxeringsvärdet; eller

3) inteckning i tomträtt därest å tomten finnes uppförd byggnad som är avsedd huvudsakligen för bostadsändamål eller till affärslokaler, dock endast i den mån inteckningen ligger inom sex tiondelar av senast fastställda taxeringsvärdet å byggnaden.

Enligt vad i 1947 års lag (2 §) vidare stadgas äger Konungen i fråga om sparbank, vars reglemente blivit stadfäst före den 1 juli 1937, på ansökan av sparbanken medgiva utsträckning av giltighetstiden för övergångsbestämmelsen i punkt 1) till lagen den 11 juni 1937 (nr 364) angående ändring i vissa delar av lagen om sparbanker, dock längst intill utgången av år 1952.

Rörande den närmare motiveringen för 1947 års lagstiftning hänvisas till proposition nr 320/1947 (s. 12 o. ff.).

I en den 1 november 1951 dagtecknad skrivelse ha 1948 års sparbanks-sakkunniga erinrat om att giltighetstiden för 1947 års lag utlöpte med utgången av år 1952. Då de sakkunniga ännu icke fattat slutlig ställning till frågan huru nu gällande bestämmelser i 25 § sparbankslagen rörande sparbankernas inlåningsrätt skulle utformas i ett blivande förslag till ny sparbankslag, ha de sakkunniga ansett sig böra hemställa om en tillfällig för-

längning — med vissa modifikationer — av de särskilda bestämmelserna angående sparbanks inlåning i 1947 års lag. Rörande innehållet i övrigt i sparbankssakkunnigas förevarande skrivelse må här återgivas följande.

I syfte att belysa sparbankernas nuvarande faktiska inlåning i förhållande till deras inlåningsrätt enligt 25 § sparbankslagen och 1947 års lag hade de sakkunniga genom sparbanksinspektionens försorg låtit verkställa vissa undersökningar. Vid undersökningarna hade medtagits dels de sparbanker, som erhållit Kungl. Maj:ts tillstånd att intill utgången av år 1952 tillämpa 1937 års övergångsbestämmelse till 25 § sparbankslagen, och dels de övriga sparbanker, som utnyttjat 30-gångsregeln enligt andra stycket i nämnda paragraf till mer än 80 %.

Undersökningarna utvisade att av de sparbanker, som begärt och erhållit tillstånd att beräkna inlåningsrätten enligt övergångsbestämmelsen, hade den 31 december 1950 10 stycken överskridit 30-gångsregeln, nio stycken hade utnyttjat 30-gångsregeln till mer än 90 % men ej över 100 %, fem stycken till mer än 85 % men ej över 90 % och tre stycken till mer än 80 % men ej 85 %. För de återstående två sparbankerna var utnyttjandeprocenten 75,0 % respektive 69,3 %. Av övriga sparbanker hade 11 stycken utnyttjat 30-gångsregeln till mer än 90 %, 16 stycken till mer än 85 % men ej över 90 % och 24 stycken till mer än 80 % men ej 85 %.

Den genomsnittliga inlåningsökningen åren 1948, 1949 och 1950 för samtliga i utredningen medtagna sparbanker utgjorde respektive 7,5 %, 9,2 % och 7,5 %, under det att ökningen av inlåningsrätten på grund av 30-gångsregeln genom fonderingar under samma tid vore respektive 4,6 %, 3,6 % och 4,3 %. Nämnda regel hade för dessa sparbanker utnyttjats till respektive 80,9 %, 85,8 % och 89,7 %. Sälunda hade utnyttjandeprocenten för dessa sparbanker från 1948 års slut till slutet av år 1950 stigit med 8,8 % eller i genomsnitt med 4,4 % per år.

I de sparbanker, där 30-gångsregeln den 31 december 1950 utnyttjats till mer än 80 % men ej över 85 %, hade inlåningen under åren 1948, 1949 och 1950 i medeltal ökat med respektive 6,7 %, 7,5 % och 6,4 %. Inlåningsrätten på grund av denna regel hade i dessa sparbanker under samma tid genom fonderingar ökat med i genomsnitt 4,6 %, 3,2 % och 2,8 % respektive. Den genomsnittliga utnyttjandeprocenten för dessa sparbanker var vid respektive års slut: 74,3 %, 78,0 % och 82,1 %. Från 1948 års slut till 1950 års slut föreläge således en ökning med 7,8 % eller i medeltal 3,9 % per år. Dessa siffror skulle således tyda på att sparbank, som nu utnyttjat ifrågasvarande regel till cirka 80 %, vid fortsatt inlåningsökning och fondering i den takt, som förekommit de senaste åren, skulle komma att ha helt utnyttjat samma regel ungefär år 1955. De sparbanker som hade en utnyttjandeprocent som vore mindre än 80 syntes under nyss angivna förutsättningar i allmänhet icke få några svårigheter på grund av 30-gångsregeln inom den tid, som rimligen kunde åtgä innan frågan om en ny sparbankslag bleve slutgiltigt prövad.

Det vore påtagligt, frambålla de sakkunniga, att den ekonomiska utvecklingen under senare tid med en — siffermässigt uttryckt — stegrad

inlåningsökning medfört svårigheter för sparbankerna att kunna anpassa inlåningen efter de i 25 § sparbankslagen givna bestämmelserna. De sakkunniga hade ännu icke tagit slutlig ställning till frågan om inlåningsrättens utformning i ett blivande förslag till ny sparbankslag. De sakkunniga hade därför upptagit till bedömning huruvida de nuvarande provisoriska bestämmelserna kunde förlängas. Frågan härom ansåge de sakkunniga främst böra prövas med utgångspunkt från insättarnas krav på en betryggande medelsförvaltning från sparbankernas sida. De sakkunniga hade icke kunnat finna, att dessa krav skulle komma att eftersättas genom en prolongering under den korta tid, som avsåges med denna. Att för en övergångstid föreslå helt nya relationstal hade å andra sidan icke ansetts böra komma i fråga. De sakkunniga hade därför stannat vid att föreslå en förnyelse av de särskilda bestämmelserna angående sparbanks inlåning i 1947 års lag med vissa modifikationer. Huruvida i samband med en ny sparbankslag vissa övergångsbestämmelser bleve påkallade för de sparbanker, vilka då kommit i åtnjutande av den mer vidgade inlåningsrätten, vore ett spörsmål som för närvarande borde hållas öppet.

Beträffande den närmare utformningen av ett av de sakkunniga framlagt författningsförslag¹ anföres följande.

1 § i 1947 års lag är tillämplig å samtliga sparbanker. De sakkunniga vilja för sin del förorda, att bestämmelserna däri erhålla fortsatt giltighet, förslagsvis intill utgången av år 1955. Vid utarbetandet av förslaget till lagtext med denna innebörd ha de sakkunniga väl funnit att en bestämmelse, som angäve att de i 1 § angivna reglerna skulle avse tiden intill 1955 års utgång i och för sig vore tillfyllest, men ha av praktiska skäl stannat vid att föreslå, att i den nya lag, som vid bifall till de sakkunnigas förslag skulle komma att utfärdas på grund av ändrade bestämmelser i 2 §, de nu gällande bestämmelserna i 1 § måtte fullständigt återgivras.

Vad härefter angår 2 § må framhållas, att den Konungen däri inrymda rätten att på ansökan av sparbank lämna i lagrummet omnämnda medgivande allenast avser sparbank, vars reglemente blivit stadfäst före den 1 juli 1937. Jämväl äldre sparbanker, som vid lagens tillkomst haft möjlighet att söka dispens — detta har på grund av att övergångsbestämmelsen i 1937 års lag utlöpte med 1949 års utgång ansetts skola ske före utgången av sistnämnda år — ha icke funnit nödigt att göra detta enär de, sådan inlåningsutvecklingen bedömdes sistnämnda år, räknade med att kunna hålla inlåningen inom 30-gånge-regeln, till dess att en definitiv reglering av inlåningsrätten skett.

På grund av att en ny sparbankslag icke kan komma att antagas inom ursprungligen beräknad tid föreligger sålunda, såsom den i det föregående åberopade särskilda utredningen visar, ett behov av nya provisoriska bestämmelser ej blott för de sparbanker, som redan erhållit medgivande enligt ifrågavarande paragraf, utan även för en del av de sparbanker, vilka enligt vad ovan nämnts icke före 1949 års utgång begärt sådant medgivande. De sakkunniga vilja föreslå, att de provisoriska bestämmelserna skola göras tillämpliga å båda dessa kategorier. Några avgörande betänkligheter mot en sådan generell utsträckning ha de sakkunniga icke att andraga med hänsyn till att bestämmelserna enligt vad nedan föreslås endast skola gälla kort

¹ Förslaget är — fränsett en redaktionell jämkning — likalydande med det i bilagan till detta protokoll intagna lagförslaget.

tid och förutsätta ett ansökningsförfarande, varigenom de icke bliva automatiskt tillämpliga på varje sparbank. De sakkunniga ha icke heller funnit skäl att från de provisoriska bestämmelsernas tillämplighetsområde undantaga de fyra sparbanker, vilkas reglementen stadfästs efter den 30 juni 1937. Med bibehållande av det i 2 § av 1947 års lag föreskrivna ansökningsförfarandet synes rätt böra inrymmas åt Konungen att, oaktat 1937 års övergångsbestämmelse till 25 § andra stycket sparbankslagen redan upphört att gälla för flertalet sparbanker, medgiva sparbank att intill utgången av år 1955 bedriva inlåning maximerad vid relationstalet 50. De sakkunniga vilja vidare föreslå, att sådant medgivande må kunna lämnas utan hänsyn till när en sparbanks reglemente kan vara fastställt och oavsett den tidpunkt när ansökan göres. Då de medgivanden, som tidigare må hava meddelats, utlöpa med utgången av år 1952, synes förnyad ansökan böra göras av ifrågavarande banker i god tid före den 1 januari 1953. Övriga sparbanker böra så snart behov av vidgad lånerätt under lagens giltighetstid aktualiseras kunna komma med ansökan.

Vad slutligen angår lagens ikraftträdande synes tidpunkten böra bestämmas till den 1 januari 1953. I syfte att möjliggöra en smidig övergång till det nya systemet för de sparbanker, som erhållit dispens enligt nu tillämpliga normer, vilja de sakkunniga föreslå, att dispenser avseende tiden efter den 1 januari 1953 må dessförinnan kunna lämnas av Konungen.

Över sparbankssakkunnigas förevarande framställning ha, efter remiss, yttranden avgivits av fullmäktige i riksbanken, sparbanksinspektionen, bank- och fondinspektionen och svenska sparbanksföreningen. I samtliga yttranden har framställningen tillstyrkts.

Fullmäktige i riksbanken ha i sitt utlåtande meddelat, att fullmäktige i avvaktan på en definitiv reglering av sparbankernas inlåningsrätt intet hade att erinra mot de provisoriska bestämmelser rörande inlåningsrätten, som föreslagits av sparbankssakkunniga.

Sparbanksinspektionen har erinrat om att vid tillkomsten av 1947 års lag förutsatts, att densamma innan giltighetstiden utginge skulle komma att avlösas av nya inlåningsbestämmelser i en reviderad sparbankslag. Då det emellertid nu vore klart, att förslag till ny sparbankslag icke kunde komma upp till slutgiltig prövning före 1952 års slut, torde det vara nödvändigt att ersätta 1947 års lag med ett nytt provisorium. Det syntes därvid, såsom de sakkunniga ock framhållit, icke finnas anledning att söka utforma detta efter andra linjer än de nuvarande. De ändringar i förhållande till gällande bestämmelser, som gjorts i det nu framlagda förslaget till lagtext, vore betingade därav, att det icke längre gärna kunde bli fråga om att utsträcka giltighetstiden av en övergångsbestämmelse, som redan upphört att gälla för flertalet sparbanker, utan motsvarande stadgande torde i stället böra ingå i den provisoriska lagen. I och med att konstruktionen med övergångsbestämmelse slopades bortföle även anledningen att såsom hittills skett från lagens tillämpning undantaga de sparbanker, som tillkommit efter de år 1937 genomförda ändringarna i sparbankslagen beträffande bland annat inlåningsrätten. I sak torde det betyda mindre om de fyra sparbanker det här vore fråga om, undantoges eller icke, då de, såvitt nu kunde bedömas,

icke före utgången av år 1955 torde vara i behov av den vidgade inlåningsrätten. Sparbanksinspektionen anslöte sig sålunda till sparbankssakkunnigas hemställan, att Kungl. Maj:t måtte till 1952 års riksdag avlåta proposition i ämnet.

Bank- och fondinspektionen har anfört bl. a. följande.

Frågan om vilken inlåningsvolym, som bör medgivas en kreditinrättning, bör — såsom inspektionen i flera andra sammanhang framhållit — bedömas uteslutande ur solvenssynpunkt, och ämbetsverket vill följaktligen understryka de sakkunnigas uttalande att spørsmålet, huruvida de nuvarande provisoriska bestämmelserna kunna förlängas, bör prövas främst med utgångspunkt från insättarnas krav på en betryggande medelsförvaltning från sparbankernas sida. En utvidgning i inlåningsrätten kan således icke motiveras endast därav, att inflatoriska förhållanden framkallat en sådan ökning av sparbankernas omslutning, att vissa sparbanker äro i behov av dylik utvidgning. Tvärtom borde sparbanker, som sist nämnts, sträva efter att om möjligt förstärka sin fondställning. Det är emellertid uppenbart, att bl. a. på grund av nuvarande beskattningsregler det ställer sig svårt för de fondsvaga sparbankerna att inom en begränsad tidrymd ackumulera reserver av den storlek, som de äldre, mera välkonsoliderade sparbankerna redan nu besitta. Förevarande problem torde emellertid få upptagas i ett vidare sammanhang, naturligen av de sakkunniga, då dessa taga definitiv ställning till frågan om sparbankernas inlåningsrätt.

Då ett sådant ställningstagande är att förvänta inom en närliggande framtid och då ovan anförda synpunkter ej torde utgöra hinder mot en kortvarig förlängning av giltighetstiden för den provisoriska lagstiftningen, får inspektionen avgiva det utlåtandet, att ämbetsverket ej har något att erinra mot bifall till framställningen.

Svenska sparbanksföreningen har framhållit, att sparbankssakkunnigas förslag i huvudsak innebure en förlängning av de sedan 1947 gällande provisoriska bestämmelserna angående sparbanks inlåning, en förlängning som vore betingad av att en ny sparbankslag icke kunde väntas bli färdig innan de nuvarande bestämmelserna med utgången av år 1952 upphörde att gälla. Sparbanksföreningen ansåge också för sin del att en sådan förlängning vore erforderlig och funne de sakkunnigas förslag även i övrigt lämpligt.

Departementschefen. Lagen den 30 juni 1947 (nr 321) med särskilda bestämmelser angående sparbanks inlåning tillkom såsom ett provisorium i avvaktan på resultatet av en mera allmän översyn av sparbankslagstiftningen. Lagen gäller intill utgången av år 1952. Enligt vad 1948 års sparbankssakkunniga nu meddelat kunna de sakkunniga icke slutföra sitt uppdrag i sådan tid att förslag till ny sparbankslag kan föreläggas årets riksdag. Under sådana förhållanden blir det nödvändigt att taga ställning till frågan om bestämmelserna i 1947 års lag böra givas förlängd giltighet för tiden efter 1952 års utgång.

Såsom av den tidigare redogörelsen framgår innebar 1947 års lag en utsträckning av sparbankernas inlåningsrätt i två hänseenden. Enligt 1 § fingo sparbankerna rätt att bland täckningsfria tillgångar inräkna vissa andra lånefordringar än de som upptagas i 25 § första stycket sparbanks-

lagen. Jämlikt 2 § erhöill Konungen bemyndigande att i särskilda fall medgiva utsträckning av giltighetstiden för övergångsbestämmelsen till lagen den 11 juni 1937 (nr 364) angående ändring i vissa delar av sparbankslagen — enligt vilken övergångsbestämmelse förhållandet mellan inlåningen och fonderna för tiden till och med år 1949 reglerades med hänsyn till relationstalet 50 i stället för 30 — dock längst intill utgången av år 1952.

I likhet med sparbankssakkunniga och de i ärendet hörda remissinstanserna anser jag, att bestämmelserna i 1 § i 1947 års lag böra erhålla fortsatt giltighet intill utgången av år 1955.

Vad härefter angår dispensregeln i 2 § må följande framhållas. Den nuvarande bestämmelsen gäller endast i fråga om sparbank, vars reglemente blivit stadfäst före den 1 juli 1937. En ytterligare begränsning ligger däri, att bestämmelsen — enligt vad sparbankssakkunniga uppgivit — ansetts innebära att ansökan om dispens skolat göras före utgången av år 1949, då giltighetstiden för den ursprungliga övergångsbestämmelsen utlöpte. Enligt de sakkunnigas mening föreläge emellertid behov av nya provisoriska bestämmelser icke blott för de sparbanker, som redan erhållit medgivande jämlikt 2 § i 1947 års lag, utan jämväl för en del andra sparbanker. I enlighet härmed ha de sakkunniga föreslagit, att Konungen medgives rätt att för tiden intill utgången av år 1955 lämna dispens utan hänsyn till när en sparbanks reglemente kunde vara fastställt och oavsett att sparbanken icke tidigare gjort ansökan om rätt att få tillämpa 1937 års övergångsbestämmelse.

Jämväl i nu förevarande hänseende har framställningen tillstyrkts av de hörda myndigheterna. Med hänsyn härtill och då den utvidgning av dispensmöjligheterna, som de sakkunniga förordat, endast är en provisorisk anordning, anser jag mig kunna biträda förslaget. Jag förordar sålunda att Konungen lämnas bemyndigande att på ansökan av sparbank medgiva, att utan hinder av stadgandet i 25 § andra stycket lagen om sparbanker intill utgången av år 1955 inlåningen må, med det avdrag, som i nämnda lagrum sägs, uppgå till ett belopp av femtio gånger sparbankens fonder.

De sakkunniga ha ansett att praktiska skäl talade för att de bestämmelser, som skulle gälla för tiden efter utgången av år 1952, sammanfördes i en helt ny lag. Jag delar denna uppfattning.

Föredragande departementschefen hemställer härefter, att lagrådets utlåtande över ett inom finansdepartementet upprättat förslag till lag med särskilda bestämmelser angående sparbanks inlåning, av den lydelse Bilaga vid detta protokoll utvisar, måtte för det i § 87 regeringsformen omförmälda ändamålet inhämtas genom utdrag av protokollet.

Denna av statsrådets övriga ledamöter biträdda hemställan bifaller Hans Maj:t Konungen.

Ur protokollet:

Hans Wenker.

Bilaga.

Förslag

till

lag med särskilda bestämmelser angående sparbanks inlåning.

Härigenom förordnas som följer.

1 §.

Vid bestämmande av den omfattning, i vilken sparbank på grund av stadgandet i 25 § första stycket lagen den 29 juni 1923 (nr 286) om sparbanker må inlåna penningar, skola under tiden intill utgången av år 1955 med fordringar, som i nämnda lagrum avses, likställas fordringar på grund av lån, vilka förfalla eller kunna av sparbanken uppsägas till betalning inom högst sex månader och för vilka säkerheten utgöres av

1) inteckning som beviljats i fast egendom av beskaffenhet, varom i förenämnda lagrum sägs, och som till förmånsrätten ligger över fem tiondelar men inom sex tiondelar av senast fastställda taxeringsvärdet, därvid i taxeringsvärdet å jordbruksfastighet, vilken ej är försedd med för jordbrukets drivande nödiga åbyggnader, icke må inräknas värdet av växande skog;

2) inteckning i fast egendom som är belägen annorstädes än i stad, köping eller municipalsamhälle och å vilken finnes uppförd byggnad, som är avsedd huvudsakligen för bostadsändamål eller till affärslokaler, dock endast i den mån inteckningen ligger inom hälften av senast fastställda taxeringsvärdet; eller

3) inteckning i tomträtt därest å tomten finnes uppförd byggnad som är avsedd huvudsakligen för bostadsändamål eller till affärslokaler, dock endast i den mån inteckningen ligger inom sex tiondelar av senast fastställda taxeringsvärdet å byggnaden.

2 §.

Konungen äger på ansökan av sparbank medgiva att, utan hinder av stadgandet i 25 § andra stycket lagen om sparbanker, intill utgången av år 1955 inlåningen må, med det avdrag som i nämnda lagrum sägs, uppgå till ett belopp av femtio gånger sparbankens fonder.

Denna lag träder i kraft den 1 januari 1953, dock med rätt för Konungen att dessförinnan på ansökan lämna sådant medgivande, som i 2 § avses.

Utdrag av protokollet, hållet i Kungl. Maj:ts lagråd den 14 februari 1952.

Närvarande:

justitieråden EKBERG,
STRANDBERG,
LJUNGGREN,
regeringsrådet BJÖRKHOLM.

Enligt lagrådet den 5 februari 1952 tillhandakommet utdrag av protokoll över finansärenden, hållet inför Hans Maj:t Konungen i statsrådet den 25 januari 1952, hade Kungl. Maj:t förordnat, att lagrådets utlåtande skulle för det i § 87 regeringsformen omförmälda ändamålet inhämtas över upprättat förslag till *lag med särskilda bestämmelser angående sparbanks inlåning*.

Förslaget, som finnes bilagt detta protokoll, hade inför lagrådet föredragits av byråchefen i finansdepartementet C. V. Åbjörnsson.

Lagrådet yttrade:

Avfattningen av punkten 2) i 1 § är otillfredsställande. Meningen är uppenbarligen att den eller de byggnader, som äro uppförda på den intecknade fastigheten, skola vara avsedda huvudsakligen för bostadsändamål eller till affärslokaler. Enligt stadgandet, sådant det är formulerat, skulle emellertid såsom säkerhet kunna godtagas inteckning i vilken som helst fastighet, alltså även industrifastighet, som är belägen annorstädes än i stad, köping eller municipalsamhälle, såvida å fastigheten finnes en bostadsbyggnad eller en för affärslokaler avsedd byggnad, även om denna representerar ett ringa värde i förhållande till fastighetens byggnader av annat slag. Lagens avsedda innebörd skulle komma till klart uttryck, om bestämmelsen förslagsvis angäves avse inteckning i bebyggd fastighet, som är belägen annorstädes än i stad, köping eller municipalsamhälle, därest den eller de byggnader, som finnas uppförda å fastigheten, äro avsedda huvudsakligen för bostadsändamål eller till affärslokaler. Väljes en dylik formulering, torde den i punkten 3) avsedda säkerheten kunna angivas till inteckning i tomträtt till bebyggd tomt, därest den eller de byggnader, som finnas därå uppförda, äro avsedda huvudsakligen för bostadsändamål eller till affärslokaler.

Ur protokollet:
Olle Lundberg.

Utdrag av protokollet över finansärenden, hållet inför Hans Kungl. Höghet Regenten, Hertigen av Halland i statsrådet å Stockholms slott den 15 februari 1952.

Närvarande:

Statsministern ERLANDER, statsråden SKÖLD, ZETTERBERG, TORSTEN NILSSON, STRÄNG, ERICSSON, ANDERSSON, LINGMAN, HAMMARSKJÖLD, NORUP, HEDLUND, PERSSON, HJALMAR NILSON, LINDELL.

Efter gemensam beredning med chefen för justitiedepartementet anmäler chefen för finansdepartementet, statsrådet Sköld, lagrådets den 14 februari 1952 avgivna utlåtande över det den 25 januari 1952 till lagrådet remitterade förslaget till *lag med särskilda bestämmelser angående sparbanks inlåning*.

Föredragande departementschefen anför följande.

Lagrådet har framfört vissa erinringar mot avfattningen av punkterna 2) och 3) i 1 § i det till lagrådet remitterade lagförslaget. I anledning härav vill jag erinra om att förevarande stadganden erhållit exakt samma avfattning, som motsvarande bestämmelser i lagen den 30 juni 1947 (nr 321). I sak är nu endast fråga om en provisorisk förlängning av giltighetstiden för dessa bestämmelser. Med hänsyn härtill kan det ifrågasättas, hurúvida det är lämpligt att vidtaga ändringar i bestämmelsernas avfattning. Viss tvekan rörande syftet med ändringarna kunde lätt uppstå vid tillämpningen. Då den av lagrådet föreslagna lydelsen tydligt ger vid handen att någon saklig ändring icke åsyftats och då en omformulering enligt lagrådets förslag otvivelaktigt skulle låta lagens avsedda innebörd komma till klarare uttryck, anser jag mig dock kunna biträda förslaget. Jag förordar sålunda att punkterna 2) och 3) i 1 § gives den av lagrådet föreslagna lydelsen. Vidare bör en redaktionell jämkning göras i ikraftträdandebestämmelsen. Lagförslaget har ändrats i överensstämmelse härmed.

Föredragande departementschefen hemställer härefter, att det sålunda ändrade lagförslaget måtte genom proposition föreläggas riksdagen till antagande.

Med bifall till denna av statsrådets övriga ledamöter biträdda hemställan förordnar Hans Kungl. Höghet Regenten, att proposition av den lydelse bilaga till detta protokoll utvisar skall avlätas till riksdagen.

Ur protokollet:

Otto Winther.